

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3077/2018
11.06.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Станојевић адвокат из ..., против туженог „Гоша монтажа“ АД из Београда, чији је пуномоћник Иван Вујић адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4531/17 од 09.05.2018. године, у седници већа одржаној дана 11.06.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 4531/17 од 09.05.2018. године и делимична пресуда Основног суда у Великој Плани П1 680/13 од 02.10.2017. године и предмет **враћа** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Делимичном пресудом Основног суда у Великој Плани П1 680/13 од 02.10.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилца АА из ... тражила да се поништи као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду број .. од 18.04.2013 и да се тужени „Гоша монтажа“ АД из Београда обавезе да тужилцу врати на рад у року од осам дана од пријема пресуде под претњом извршења. Ставом другим изреке одлучено је да ће суд о преосталом делу тужбеног захтева одлучити у коначној пресуди.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4531/17 од 09.05.2018. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилце и потврђена делимична пресуда Основног суда у Великој Плани П1 680/13 од 02.10.2017. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужилце за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилца је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. Закона о парничном поступку (ЗПП), Врховни касациони суд је нашао да је тужилцина ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је била у радном односу код туженог, распоређена на радном месту административног секретара. Решењем туженог од 18.04.2013. године тужиљи је престао радни однос због смањења броја извршилаца на њеном радном месту, пошто послодавац није био у могућности да је премести на друге послове, обезбеди рад код другог послодавца, преквалификацију или доквалификацију, односно рад са скраћеним радним временом. Тужени је 21.12.2012. године донео одлуку о покретању поступка за утврђивање запослених за чијим ће радом престати потреба због технолошких, економских и организационих промена услед смањене упослености туженог. Тужени је 25.01.2013. године донео и Програм решавања вишка запослених (170 запошљених од укупно 739 запослених). Колективним уговором туженог прописани су критеријуми за утврђење вишка запослених и то: основни - резултати рада (утврђују се на основу учинка, према нормативима и стандардима рада, а ако нормативи и стандарди рада нису утврђени, резултати рада се утврђују на основу образложене оцене непосредног руководиоца засноване на елементима: квалитет обављеног посла, самосталност у раду и иновације, ефикасност рада, однос према раду, радним задацима и средствима рада, као и дужина неплаћених одсустава) и допунски - имовно стање запосленог и други допунски критеријуми ако је имовно стање једнако (број чланова породице, дужина радног стажа, здравствено стање, број лица на школовању). Непосредни руководиоци тужиље (ББ и ВВ) нису учествовали у тужиљином оцењивању. Извештај, образложену оцену рада од 15.01.2013. године сачинио је извршни директор туженог Александар Јанковић и у истом тужиљу означио као технолошки вишак.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду. По налажењу судова, тужени је поступак отказа уговора о раду спровео у складу са законом - донео одлуку о покретању поступка утврђивања вишка запослених, изменио општи акт о организацији и систематизацији послова, донео Програм решавања вишка запослених и правилно применио критеријуме за одређивање вишка запослених, при чему тужиља није доказала да су постојале неправилности у оцењивању.

По налажењу Врховног касационог суда, основано се изјављеном ревизијом указује на погрешну примену материјалног права, због чега чињенично стање није у потпуности утврђено.

Одредбом члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“, број 24/05, 61/05 и 54/09), важећег у време доошења оспореног решења, прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца, односно ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до умањења обима посла.

Према члану 153. тог закона, тужени послодавац је био дужан да донесе Програм решавања вишка запослених са садржином предвиђеном у члану 155. истог закона. Сагласно тој одредби, програм доноси управни одбор, а код послодавца код кога није образован управни одбор - директор.

Код туженог је Програм решавања вишка запослених донео надзорни одбор. Донети Програм није садржавао критеријуме за утврђивање вишка запослених. Околност да је претходно донетом одлуком надзорног одбора туженог од 21.12.2012. године, којим је покренут поступак утврђивања технолошког вишка, предвиђено да ће бити донет програм решавања вишка запослених у складу са правилима из чланова 126-129 Колективног уговора туженог, не значи да у програму решавања вишка запослених нису морали бити јасно предвиђени критеријуми за утврђење вишка запослених, како је то изричито прописано чланом 155. Закона о раду. Такође, донети програм није садржао ни квалификациону структуру, године старости и стаж осигурања запослених који су вишак, нити мере за запошљавање.

Тужени је образложену оцену резултата рада тужиље сачинио 15.01.2013. године, пре доношења програма решавања вишка запослених са јасно утврђеним критеријумима. Образложену оцену резултата рада тужиље нису сачинили њени непосредни руководиоци, већ извршни директор туженог, а у истој нису наведени критеријуми који су примењивани.

Из наведених разлога, пресуде нижестепених судова су морале бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном суђењу првостепени суд ће, отклонити пропусте у утврђеном чињеничном стању битном за оцену правилности спроведеног поступка и законитост решења о отказу уговора о раду тужиље као вишка запослених.

С`тога је, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић